

Reklamen vädjar till våra behov

En amerikansk reklamguru har gjort upp en lång lista över vilka behov och begär reklammakaren vädjar till.

Behov av sex. Ganska vanlig metod. Vi har sett mängder av vackra kvinnor i utmanande ställningar i annonser. Ofta har de inte ett dugg med produkten att göra. De sexuella anspelningarna är inte alltid så lättolkade.

Kontaktbehov. De flesta reklambudskap spelar på dessa känslor. Vi har behov av vänner. Det kan också utnyttjas negativt – man kan intalas att man riskerar att mista vänner om man inte köper produkten.

Behov av att fostra. När du ser ett barn, en docka osv på bild ska de väcka dina faders- eller moderskänslor.

Behov av uppmärksamhet. Vi vill att folk ska uppmärksamma oss. Kosmetikaföretag använder sig ofta av detta.

Behov av att vinna, dominera. Produkten ska kunna kopplas ihop med framgång. Ofta använder man sig av idrottsstjärnor i denna reklam.

Vi vill känna oss betydelsefulla. Vi vill bli beundrade och respekterade, uppnå hög social status. Vi kanske köper en dyr bil eller en diamant?

Vi kan kort räkna upp en mängd andra behov och känslor reklamen kan spela på: behov att avvika, att fly, att känna sig säker och trygg, att uppnå estetiska mål (ha sådant vi tycker är vackert), att tillfredsställa nyfikenhet, att tillfredsställa biologiska behov som att äta, dricka, sova osv.

Det finns mycket reklamen kan rikta in sig på att försöka påverka. Och sätten att få fram budskapen varierar. Det vanligaste är att använda sig av bilden. Men ofta kombineras bilden med en slogan – en språklig formulering som på ett eller annat sätt väcker uppmärksamhet.

Reklambilderna innehåller påfallande ofta unga, friska, vackra människor, som alltid tycks ha väldigt roligt om de så bara äter ostkex. Budskapet är ofta: ”Om du köper vår produkt så blir du lika lycklig som människorna på bilden.”

I reklamens värld
är alla unga

Kändisar och könsroller viktiga vapen

Ibland har annonsbyrån tagit med en kändis på bilden – allt beroende på vilken produkt reklamen gäller. Kändisen symboliserar t ex framgång eller en livsstil. Använder man Björn Borgs kalsonger blir man kanske en bra tennisspelare. Använder man MQs kläder blir man möjligen en lika känd person som Veckorevyns chefredaktör Ebba von Sydow (som gör reklam för kläder som hon sedan ska granska kritiskt i sin tidning...). Med de här kläderna får man rätt grupptillhörighet.

Kvinnor har flera roller i reklamen och används oftare på reklambilder än män. Antingen visar kvinnan hur vacker och ung man kan bli om man använder rätt sorts produkt, t ex kosmetika. Då är reklamen riktad till kvinnan. Eller så säger kvinnan på bilden att ”mig kan du få om du köper just den här borrhmaskinen”. Då är reklamen riktad till män. Här finns sedan mängder av varianter.

**Reklamen bevarar
könsrollerna**

Ännu så länge bevarar reklamen oftast de traditionella könsrollerna. Tittar man på reklambilderna har förhållandet mellan man och kvinna inte ändrats särskilt mycket de senaste decennierna, trots att så skett i verkligheten.

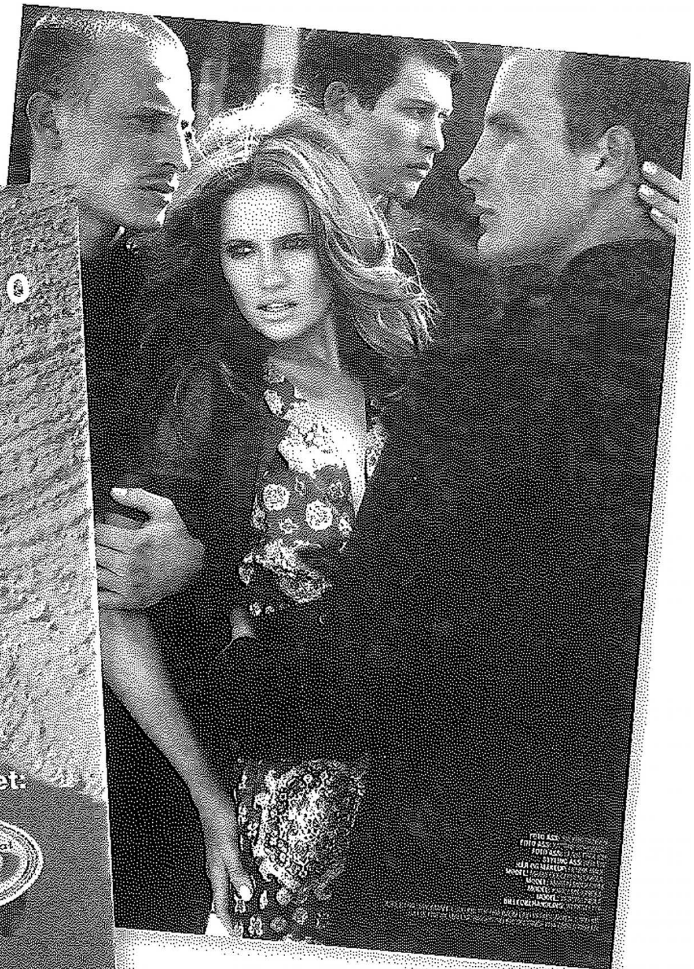
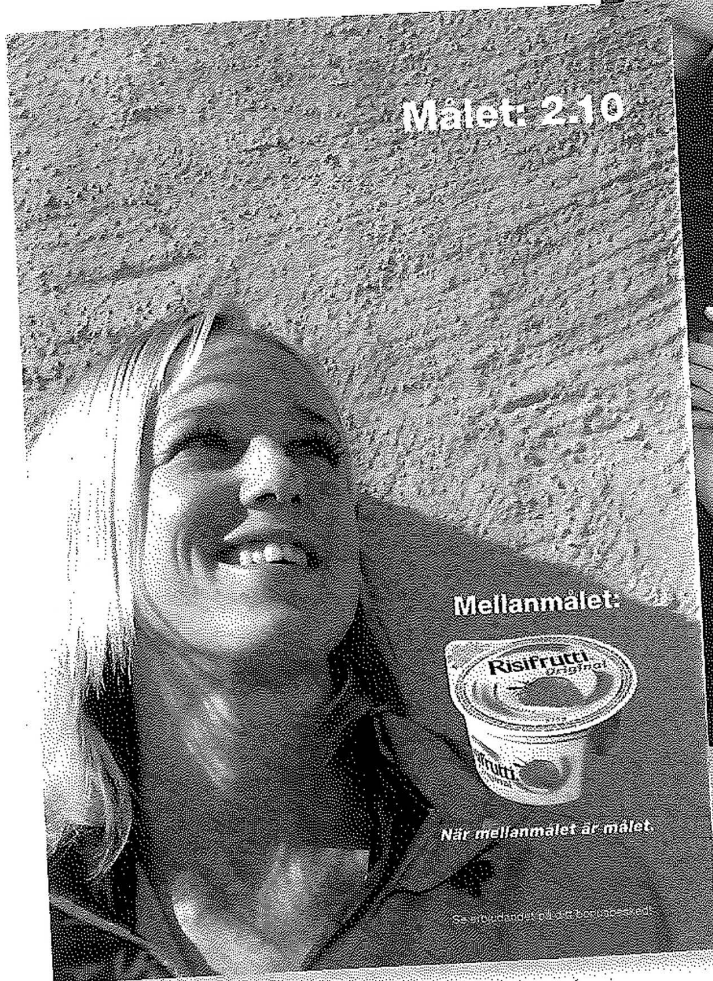
Reklam säljer livsstil

Bilder, konsumtion och livsstil hänger intimt samman i vår kultur – ingenstans ser man det tydligare än i reklamen. Samtidigt som reklamen säljer en produkt säljer den en livsstil, en samling värderingar och gemensamma mönster för dem som köper produkten. Lättast att påverka är de unga, som fortfarande famlar efter en identitet. Det är de unga som är eller ska bli köpstarka konsumenter. Det är deras vanor som ska grundläggas.

Musik vanlig i reklam

Viss musik står för en viss livsstil och reklamen har verkligen lärt sig att hänga på musikens utveckling och utnyttja den när det gäller att sälja olika produkter till ungdomar. Rockmusikens uppror förvandlas till en livsstil framtagen av affärsmässiga skäl.

▼ Kändisar används ofta i reklambudskap.

▲ Olika kvinnoroller – dels den framgångsrika affärskvinnan på väg till nästa sammanträde, dels den förföriska.

Tänk efter!

Leta fram annonser som vädjar till olika behov och förklara vilka dessa är. Ge exempel på reklam du sett eller hört där rockmusik ingår. Ge exempel på kändisar som brukar förekomma i reklamsammanhang. Hittar du några exempel där reklamen går ut på att få dig att ställa upp på en ny livsstil?